

Šifra ob 4 jutraj.
Stane celoletno . . . 180 K
mesečno 15
za rased. ozemlje . 300
za inozemstvo . . . 40

Oglaš. za vsak mm višine
stolpca (58 mm) . 2 K
mal. oglaš. do 30 mm
stolpca (58 mm) . 1

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko.

Uredništvo:
Miklošičeva cesta št. 10
Telefon št. 72

Upravištvo:
Bodna ulica št. 6
Telefon št. 36

Račun kr. pošt. ček. urada
št. 11842

Poslovnik pred konstituiranjem Spor na pariški konferenci

KOMUNISTI SO POLOŽILI PRISEGO. — BURNI PRIZORI.
Beograd, 28. jan. (Izv.) Danes ob 9. uri predpoldne je pričela ustavotvorna skupščina razpravo o izprijembi poslovnika. Prisotni so bili zastopniki vseh skupin, klerikalce je zastopal dr. Šimrak, Narodni klub pa Drinković in Laginja.

Po prečitaniu odborovega poročila se je oglasil k besedi poslanec Spaho za Muslimane. Pravi, da je za spremembo poslovnika. Vprašanje zakletve ni načelno, marveč naj bi se spravilo z dnevnega reda zato, da se omogoči čim več skupinam sodelovanje pri ustavi. Predlaga dve: tj. tako večino za sprejetje ustave.

Na to govori Lazarevič za republikane. Med njegovim govorom pride do prerzavanja in mnogih medklic. Ko mu poslanec Šimrak pomaga, se obrnejo mnogi nanj in kličejo: Najprej prisezi, potem šele govori!

Obramba Radića.
Lj. ba Jovanović Solunac, Protičev pristaša, izjavlja, da bo glasoval z vladno, da se pa ne strinja z njenim predlogom. Ko govori o svobodi in garancijah, mu z vseh strani kličejo: Da tako kakor ste vi delali v Solun! (Jovanović je takrat kot notranji minister upeljal strahovit policijski režim). Jovanović odgovarja, da se sedaj ne govori o solunski aferi, na kar zopet vzklikajo od mnogih strani: O da, tudi o solunski aferi in posebno o Vaši bomo še govorili tukaj! Ko trdi, da je tudi Radić do prinesel za osvobodjenje Jugoslovancev, nastane buren smeh in od vseh strani vičejo: Da, s himno na Habsburžane! Jovanović polemizira z medklicatelji in ponovno pride do dialogov, ki jih predsednik prekine.

Nato govori poslanec Popadič za zemljoradnike in pravi, da naj glasujejo kakor hočejo, samo da pride ustava kmalu v pretres in da bo sprejeta!

Radikalec Ninčič nato razlaga, da se mora sprejeti poslovnik, ki omogoča hitro delovanje zbornice in ki ne dopušča, kakor stari, preveč liberalni srbski poslovnik, da bi že dva poslanca mogla onemogočiti vso razpravo. Govornikova izvajanja žanjejo burno odobravanje. Nato odredi predsednik pavzo petnajstih minut.

Kristan noče polagati izpita.

Po odmoru govori slovenski socialni demokrat Ebin Kristan, ki napada poslovnik, govori zlasti o členu 60 (interpelacije), in naglašja, da mora biti omogočena kontrola nad vlado, ne pa do stoji vlada nad konstituantno. Tudi med njegovim govorom pride do prerkanja, tekoma katerega se brani Kristan na medklice z odgovorom, da noče polagati nikakršnega državnega izpita. Glasoval bo proti poslovniku.

Burni prizori.

Ko je govoril musliman Korkut, je prišlo do burnih protestov, ker je trdil, da se muslimanski otroci v ljudskih šolah silijo, da morajo moliti očenaš. Minister Pribičević je takoj izjavil, da je to laž. Pozval je Korkuta, naj navede en sam slučaj. Zbornica je burno očitala Korkutu, da zavestno laže. Korkut se je na to opravičeval, da ni tako mislil, marveč da se je zgodilo, da niso bili muslimanski otroci odstranjeni iz šole, ko so drugi molili očenaš. Pa tudi glede tega slučaja ni mogel navesti, kje in kdaj naj bi se bil zgodil. Nato je govoril, da ne bi smela biti odsotna iz ustavotvorne skupščine večina Slovencev (prisotni demokrati, socialisti in zemljoradniki burno protestirajo: Klerikalci so manjšina!) in večina Hrvatov. Tudi tu se dvigne buren protest hrvatskih demokratov, ki se jim pridružijo makedonski poslanci.

ki kličejo: Tudi mi smo Hrvati! En poslanec vpraša Korkuta: Kaj si ti, Hrvat ali Srbin? Korkut v vidni zadregi zmaže z raznim in odgovori končno: «Meni je vseeno, jaz sem oboje.» Nato ironičen smeh ostalih.
Beograd, 28. jan. (Izv.) Popoldanska seja je pričela točno ob 16. uri in je imela mestoma dramatičen potek. Temperamentno je govoril poslanec dr. Lukinič, kateremu je odgovarjal poslanec Ljuba Jovanović (Solunac), kateri se je znatno umaknil s svojega dopoldanskega stališča.

Poslovnik sprejet.
Nato je zbornica prešla na glasovanje o spremembi poslovnika po vladnem predlogu. Predlog je bil sprejet z veliko večino. Za predlog so glasovali demokrati, radikali in zemljoradniki korporativno.

Komunisti prisegajo. — Klerikalci v zadregi.

Komunisti so bili zbrani polnoštevno. Po sprejetju vladnih spreminjvalnih predlogov k poslovniku je zbornica prešla na prisego. V imenu komunistov je zaprosil za besedo poslanec Živko Popović za izjavo svojega kluba o prisegi. Spustil se je v obširno polemiko z večinskimi strankami. Ko je imenoval ustavotvorno skupščino «babilonski stolp», mu je predsednik vzel besedo. Nato so komunistični poslanci korporativno položili prisego. Pri tem je prišlo do jako zabavnih prizorov, ker je vsa zbornica z veliko radostjo in zanimanjem sledila ceremoniji ter mestoma s smehom kvitirala prisiljeno obnašanje komunistov.

Tudi klerikalci so izprva namerali danes položiti prisego skupno z zajedničarji. Ko je pa Korošec videl, da mu je ostalo v Beogradu le še malo poslancev, je zahteval od predsednika, naj se volitev ustavnega odbora vrši šele v ponedeljek, da bo na ta način mogoče njegovim pristavcem položiti prisego in se udeležiti volitev v ustavni odbor. Tej želji ni bilo mogoče ugoditi, pač pa je predsednik obljubil, da se bo tudi klerikalcem dalo po pozitivni prisegi proporcionalno število mandator v ustavnem odboru ali pa se bodo že jutri volili izmed onih klerikalnih poslancev, ki položijo prisego. Zdi se pa, da ta predlog Korošcu ni ugajal, ker klerikalci zvečer niso prišli polagati prisega.

FABJANČIČ IZGNAN IZ ZBORNICE.

V popoldanski seji sta se pripetila tudi dva razmeroma težja incidenta. Med govorom dr. Lukiniča je komunistični poslanec Fabjančič zaklical brez povoda demokratom: Sram Vas bodi!, ko je Lukinič izjavil, da so Prečani takrat, ko so se izjavili za edinstvo, smatrali tudi vprašanje dinasije že za rešeno. Predsednik je poizvedoval, kdo je storil ta žaljivi medklic in po dolgem obotavljanju se je javil končno naš Fabjančič. Ker se ni bil zaprisežen, ga je predsednik pozval, naj nemudoma zapusti zbornico, kar se je tudi zgodilo.

KLOFUTE KOT ARGUMENT.

Drug incident se je pripetil tik pred zaključkom predpoldanske seje. Komunist Laikič je namreč očital socialnem demokratu Brkiču iz Bosne, da ga je nekoč razžalil z nazivom «crnožuti krakenkasar!» Brkič je odgovoril, da nima z Laikičem posla, naka mu je Laikič dal klofuto. Brkič je incident pismeno prijavil predsedniku in zahteval zadoščenje. Na odgovor poklicani Laikič je priznal, da je Brkiču dal zausnico in da je to storil vsled žalitve «crnožuti krakenkasar». Tega opravičila zbornica ni sprejela, naka je predsednik predlagal v smislu poslovnika, da se Laikič izključi iz treh sej. Zbornica je ta predlog sprejela soglasno ob protestu komunistov.

BERLIN, 28. jan. (Izv.) Iz Pariza javljajo, da je prišlo med Briandom in Lloydom Georgejem do kontroverze. Briand je grozil Lloyd Georgeju z novo ministarsko krizo na francoskem. Lloyd George je na to izjavil, da je to ravno nov razlog za definitivno ureditev spornih zadev. Skliceval se je na to, da so Angleži predložili konkretne predloge, in ako Francozi ostanajo pri svoji negaciji, bo angleška delegacija primorana oditi.
London, 28. jan. (Izv.) «New York Herald» javlja, da je vsaka nada, da bi se dosegel med zavezniški kakršenkoli sporazum, brezupna. Nasprotja, ki so med posameznimi državami, so vedno večja, a kot še nikdar se ni nasprotstvo med Anglijo

in Francijo pokazalo v takem razmerju kot na pariški konferenci.

Pariz, 28. jan. Konferenca vrhovnega sveta, ki bi se imela končati danes, se bo najbrže nadaljevala še nekaj dni. Ker se dnevni red vedno izpreminja, še vedno ni gotovo, katerega dne je pričakovati zaključka v avstrijskem vprašanju.

Pariz, 27. jan. Iz angleških krogov se poroča o Loucheurjevem projektu, ki predlaga ustanovitev evropske banke, katero naj bi ustanovile vesele in nasledstvene države in ki bi imela nalogo preskrbovati Avstrijo z živili in surovinami ter skrbeti za splošno obnovo in otvoritev prirodnih pomožnih virov.

Kritični dnevi v Italiji.

Milano, 28. jan. (Izv.) Včeraj popoldne se je pričelo novo zasedanje italijanske zbornice. Socialistična frakcija je predložila interpelacijo, v kateri pravi: Zadnja nasilja, organizirana v raznih pokrajinah Italije, vodijo deželo v državljansko vojno. Navzlic temu ostaja vlada pasivna, brezdelno gleda grožnje, nasilstva, rabo orožja, organizirane napade in požeje, ki jih izvršujejo oborožene javno organizirane bande. Še več oblasti zabranjuje pravično samobrambo napadencev posameznikov kakor prizadeh organizacij. Med čitanjem predloge so se oficijalni socialisti in komunisti sporekli, ker je vodja komunistov Bombacci branil d'Annunzija! Tudi liberalna stranka je vložila interpelacijo, v kateri govori o sabotaži državlanskega in javnega življenja Italije in zahteva od vlade garancije za osebno svobodo proti napadom od katerekoli strani. Giolitti je interpellantom odgovoril na kratko, da hoče vlada pripomoči zakonodobo do izvrševanja in respekta.

Pred sejo se je konstituirala komunistična poslanska skupina, ki šteje 18 poslancev.

V parlamentu se je danes govorilo, da bo vlada v kratkem razpisala posojilo v znesku ene milijarde lir za obnovo «Odršenega ozemlja» in da je že sestavljen bančni konsorcij, ki garantira za podpis tega posojila.

Nemiri v Italiji še niso ponehali. Najhuje je bilo v Firenci, kjer se stavka nadaljuje. Večina trgovin je zaprtih. Časopisov, tramvaja, kruha in vode ni, v noči je mesto v popolni temi. Fašisti so napadli na ulici tajnika delavske zbornice in ga težko ranili. Socialisti so pripravili napad na fašistovski dom, katerega so močne čete zastražile. Železničarji so stopili v stavko in ustavili ves železniški promet preko Firence. Večerni brzovlak so pred semaforom ustavili stavkajoči s salvami iz pušk. Karabinjerji, ki spremljajo v zadnjem času vsak vlak, so odgovarjali. Med to ponočno bitko je bilo ranjenih več napadalcev, karabinjerjev in potnikov. V Arezzu so delavci napadli dom fašistov in ga zažgali.

Zaradi dogodkov v Bolonji, Firenci, Modeni in drugod so delavci v Rimu priredili velikansko protestno zborovanje. Kavalerija jih je razpršila. Uslužbenci pošte in brzojava so na to stopili v generalno stavko. Na mnogih krajih mesta je prišlo do spopadov med stavkajočimi in vojaštvom.

Vsled dogodkov v Rimu je izbruhnila tudi v Napolju generalna stavka, ki se razteza tudi na železnice in pošto, brzojav in telefon. Boje se, da se pridružijo stavki tudi mornarji.

V južni Italiji se zopet pojavlja brigantstvo.

Rim, 28. jan. (Stefani) Tukajšnji brzojavni nameščenci so danes zopet začeli delati.

Za Baroš in Delto.

Rim, 27. jan. Komisija pri ministrstvih za zunanje zadeve in za kolonije se je nocoj sestala. Sklenila je resolucijo:

Ker sta luki Baroš in Delta sestavna dela mesta in luke Reke, bistveno potrebna za njeno eksistenco in ekonomski ter teritorialni razvoj, poziva komisija vlado, da v pogajanjih z Jugoslovani zaradi ugotovitve meje garantira pravice Reke za luki Baroš in Delta.

Spor za 'Lavoratore'.

Trst, 28. jan. (Izv.) Tržaški socialisti so danes imeli več zborovanj zaradi komunistične zasedbe uredništva in tiskarne Lavoratore. Izdali so tudi Lavoratore v manjši obliki v drugi tiskarni in pozivajo komuniste, naj jim list vrnejo, soderge pa, naj jih ne zapuste. Komunisti pa so izdali kratak letak, v katerem sporočajo, da so po pravu zasedli svoje glasilo, ker imajo večino v organizaciji, in pozivajo stavkajoče stavke, naj pridejo v tiskarno na delo.

Razne vesti

Zagreb, 28. jan. Mestna občina je odposlala župana v Beograd, da zastopa Zagreb pri slavnosti izročitve križa francoske častne legije. Mesto Zagreb bo na dan proslave v zastavi.

Beograd, 28. jan. Na včerajšnji svetosavski besedi je regent obljubil, da v kratkem za dalj časa posesti Zagreb.

Reka, 28. jan. Večina narodnega sveta ni vzela na znanje odstopa reškega župana.

Varšava, 28. januarja. (Izv.) V parlamentu je prišlo povodom razprave o dvodomnem sistemu do viharov prizorov. Levica je pričela s hrupno obstrukcijo ter zahteva odgoditev glasovanja. Položaj je kritičen.

Beograd, 28. januarja. (Izv.) O priliki svetosavske proslave je bil ravnatelj ljubljanskega konservatorija Matej Hubad odhlikovan z redom sv. Save III. razreda.

Dvojni samoumor.

Zagreb, 28. januarja. (Izv.) Včeraj so na zagrebškem Mirogoju našli truplo samomorilke. Danes se je doznala identiteta. Pokojnica je 35letna Marija Tumbas roj. Raktelj, bivša uradnica Južne železnice, odpuščena iz službe radi nerednosti pri blagajni. Njen ljubimec, neki Vimpolšek, se je pa danes vrgel pod vlak blizu savskega mostu in ostal mrtev. Ko so ga našli, so ga najprej na policiji napačno agnoscirali za nekega šoferja, ki je bil tudi znan kot ljubimec Tumbasove. Ko so listi že javili napačno ime, se je ta šofer javil na policiji, da je živ in zdrav, naka so samomorilca šele pravilno agnoscirali za Vimpolška.

Zürich, devize: Berlin 11, New York 621.5, London 2435, Milan 2315, Pariz 44, Praga 8.65, Budimpešta 1.25, Zagreb 4.60, Bukarešta 9, Varšava 0.80, Dunaj 1.85, avstrijske žigovane krome 1.30.

Obnovitev pogajani z zemljoradniki.

Beograd, 28. januarja. (Izv.) Na željo zemljoradniškega kluba so se zopet obnovila pogajanja za vstop zemljoradnikov v kabinet. Vlado zastopata po sporazumu med demokrati in radikalcima ministra Trifković in Pribičević. Ta dva se sestaneta z zemljoradniki jutri dopoldne ob 10. uri. Zemljoradniki so odposlali v ta pogajanja tri zastopnike, namreč poslanca Puclica, Lazića in enega Bosanca.

Ponesrečena intriga.

Beograd, 28. januarja. (Izv.) Danes so se oglasili pri ministrskem predsedniku Pašiću poslanci Korošec, Hrasnica in Drinković. Izjavili so v imenu Narodnega kluba, Jugoslovanskega in Muslimanskega kluba, da bi bili pripravljeni, stopiti v pogajanja za vstop v vlado na temelju Protičevega ustavnega načrta. Pašić je ta predlog odklonil za svojo osebo ter takoj nato obvestil vlado in oba parlamentarna kluba večine z vprašanjem, ali se strinjata z njegovim mnenjem. Naglašja je, da stavi to vprašanje, ker so mu imenovani trije poslanci trdili, da je velik del i v radikalnem i v demokratskem klubu za to, da bi se pričela nova pogajanja za vstop imenovanih treh klubov v vlado na temelju Protičevega načrta. Kabinet je takoj nato imel sejo, v kateri je po kratkem razgovoru soglasno zaključil svojo popolno solidarnost s Pašićem, ter ga s tem izvestil. Ob polketri uri popoldne sta se nato sestala na plenarne seje tudi demokratski in radikalni klub ter razpravljala o dogodku. Demokratski klub je soglasno zaključil poverenje Pašiću, radikalni klub pa z vsemi protji dvema glasona, namreč Protičevim in Lj. Jovanovićem.

Beograd, 28. januarja. (Izv.) Z vestnih strani se širijo nalašč poplašne vesti, češ, da je Pašiću slabeje in da je prošle noč zelo nemirno spal. Končno je ta vest zašla tudi v preobra. Naš poročevalec se je informiral na Pašićevem domu in izvedel, da ta vest ni resnična, marveč da je potek Pašićeve gripe povsem normalen in da je mrzlica popolnoma ponehala. Zdravniki z gotovostjo pričakujejo, da bo Pašić v štirih do petih dneh že na nogah.

Proslava aneksije Primorja odgodena?

Trst, 28. januarja. (Izv.) Slavnost aneksije našega Primorja bodo Italijani najbrž odgodili, baje zato, ker žele, da se je udeležijo mnogi poslanci, ki so sedaj zadržani v rimskem parlamentu. Pri tej priliki prideja v Trst tudi italijanski kralj in vojvoda d'Aosta. Iz Trsta bo kralj obiskal tudi Trentinsko. Ali pride tudi v Postojno, še ni gotovo.

Silno padanje žitnih cen na Madžarskem

Budimpešta, 28. jan. (Izv.) Na današnji produktni borzi so iz neznanih vzrokov začele naenkrat padati cene raznih deželnih pridelkov. Na borzi je nastala prava panika; v začetku se je mislilo, da gre za spretno uprizorjeno spekulacijo, a ker so cene vedno bolj padale, začele so se kupčije pod vsako ceno. Cene žitu, zlasti pšenici in koruzi, so padle nad 100 odstotkov. Škoda, ki so jo doživeli posamezni spekulanti se računa na več sto milijonov kron.

Avstrijski kmeti nočejo pod Pruse.

Maribor, 28. januarja. (Izv.) Vesti, da deluje Avstrija za združenje z Nemčijo, so vzbudile med avstrijskimi kmeti ob naši severni meji veliko razburjenje in nezadovoljstvo. Kmetje izjavljajo, da pod nobenim pogojem nočejo pod pruski jarem in da se raje priklonijo Jugoslaviji. Silno poparjenost v avstrijski republiki so povzročile tudi vesti o neuspehi pariške konference. Zdi se, da je kriza, ki se je zavlačevala samo radi upanja na konferenco v Parizu, sedaj le še vprašanje par dni.

Dr. Beneš o zunanji politiki Češkoslovaške.

Praga, 27. jan. V današnji seji poslanske zbornice je imel minister za zunanje posle dr. Beneš svoj eksponat o zunanje-političnem položaju.

Glede razmerja

češkoslovaške republike do Italije je minister dr. Beneš izjavil, da rad potuje v Rim sprito dejstva, da Italija v vseh srednjeevropskih političnih vprašanjih zavzema paralelno stališče, kar prihaja do izraza v češkoslovaški pogodbi z Jugoslavijo in Romunijo. To potovanje v Rim pomenja naglašanje te politike in neposreden

sporazum glede avstrijskega in madžarskega vprašanja,

glede problema dinastije Habsburgovcev in poizkusa, obnoviti prejšnje razmere v gospodarskem in političnem oziru.

Kot podlaga bodočih pogodb se morajo predvsem uveljaviti mirovne pogodbe. Najvažnejši interesi Evrope se že mnogo let presojajo s stališča angleško-francoske zveze kot edine avtoritete v zmedeni sedanjosti. Ta zveza je najboljša jamstvo, da se države držijo mirovnih pogodb, in za Češkoslovaško je

intimno sodelovanje s Francijo in Anglijo

v vseh vprašanjih evropske politike conditio sine qua non. Glede razmerja do Zedinjenih držav sodi minister, da se bodo naravni odnosi med Evropo in Ameriko kmalu morali nanovo formulirati, zlasti

glede razmer v Rusiji.

Razmerje češkoslovaške republike do Amerike se ne naslanja samo na hvaležnost, marveč ga narekuje tudi pravilno razumevanje vseh velikih problemov.

Kar se tiče

razmerja do Avstrije,

izvaja dr. Beneš: Mednarodni položaj ne dovoljuje, da se izpremeni dotični člen saintgermainске mirovne pogodbe; torej se tudi vprašanje združitve z Nemčijo v resnici ne more staviti na dnevni red, ne glede na to, da Nemčija danes niti nima možnosti, da bi resno na to mislila. Ako se nam grozi s to eventualnostjo, se s tem le dela razpoloženje. Ravno tako tudi nima podlage dilema: združitev ali podonavska federacija. Jugoslavija in Romunija ne prihajata v poštev, ker sta od središča bivše monarhije preveč oddaljeni. Kar se tiče Češkoslovaške je gotovo, da se ta misel odklanja že od vsega začetka. Avstrijsko vprašanje ni le problem Srednje Evrope, marveč svetovni problem. Potruditi se moramo, da skupno z Jugoslavijo in Romunijo natanko premočimo vse gospodarske pogoje, da postavimo naše bodoče razmerje do Avstrije in Madžarske na trdno, trajno podlago in preprečimo vse bodoče poizkuse vsenemške Srednje Evrope. Takozvana bratislavská konferenca se ne more

baviti z vsemi temi vprašanji. Toda na sestanku, ki ga bodo merodajni državniki imeli v Portorose, se bo gotovo našla ugodna podlaga za rešitev teh problemov.

Podlaga za odnose do Nemčije so mirovne pogodbe. Med nami in to državo ni nikakega spora in upamo, da ga tudi v bodoče ne bo. V zadevi glasovanja v Gornji Šleziji izpolnjujemo dolžnosti, ki nam jih nalagajo mirovne pogodbe. V duhu naše demokratične politike želimo, da ostane slovansko, kar je bilo slovansko. Kar se tiče

razmerja do Madžarske,

izjavlja minister kategorično, da je češkoslovaška republika pripravljena, pogajati se z Madžari o vseh najvažnejših zadevah. Toda Madžarska se mora izpremeniti in prenehati s svojo nezmislno propagando v Angliji, Ameriki in Franciji. Minister poudarja nato razliko med notranjo politiko Češkoslovaške in Madžarske.

Povrnitev bivšega cesarja Karla bi bila za nekatere države, sosedo Madžarske, upravičen, dejanski casus belli. Po sklepu konference veleposlanikov z dne 2. februarja 1920. je izključen vsak povratak dinastije Habsburgovcev v kakršnikoli obliki ali osebi in na kakršenkoli prestol v osrednji Evropi. Češkoslovaška vlada nima pravice, vmešavati se v notranje zadeve drugih držav. Toda ne more biti dvoma, da tvorijo demokratične ideje vseh sosednjih držav Madžarske izredno jamstvo za mir, red in vzpostavitev prijateljskih odnosov med posameznimi narodi. Ne da bi se hoteli vmešavati v madžarske razmere, moramo reči, da ne bomo tako kmalu obnovili gospodarskih in političnih odnosov z Madžarsko. Repub. rešitvi vprašanja poglavarja na Madžarskem dajemo prednost pred vsemi drugimi; le potem se bo šele moglo govoriti o naglem prijateljskem zblizanju in morda tudi o pomoči.

Nato preide minister na razmerje do Poljske.

Glede tešinskega vprašanja

veli: Uverjeni smo, da je bila odločitev v tem vprašanju v interesu obeh držav, in ugodnosti, ki jih odločitev vsebuje za nas in za Poljake, so večje kot neugodnosti. Ne smemo podcenjevati Poljske, ki bo važen politični faktor v Evropi. Življenski interesi naše države nam narekujejo, da pazimo na to, da Poljska ne bo ogrožena in da obdrži svoj mirni obstoj. Našo politiko vodi uverjenje, da sta obe državi navezani druga na drugo.

Vprašanje, ki nas loči od Poljske, je naše razmerje do Rusije in odnosa med Poljsko in Madžarsko. Ravno tako kakor glede Bolgarije in Jugoslavije moramo gledati, da se kolikor mogoče malo vmešavamo v to vprašanje, bodisi posredno ali neposredno. Z vmešavanjem nikakor ne

bi služili zblizanju in slovanski ideji. Z rešitvijo tešinskega vprašanja smatra češkoslovaška vlada spor s Poljsko za končnoveljavno končan, daj jo ta rešitev ne zadovoljuje. Naša vlada hoče voditi sistematično politiko zblizavanja.

Naša politika napram Rusiji

je, da ne interveniramo; seveda mora biti ta politika obojestranska. Nima mo pravice, vmešavati se v delovanje sovjetske vlade. Toda mi moramo od nje zahtevati isto. Rešitev ruskega problema moramo prepustiti Rusom samim. Minister govori nato o možnosti in o posledicah prevrata v Rusiji in pravi: Naše razmerje do Rusije nam narekuje naša tradicija in vsa naša politika. Svoje demokratične in politične smernice branimo tudi v tem vprašanju. — Podlaga za naše razmerje do Jugoslavije tvorita zvezna pogodba ter sporazum z Romunijo, kratkoma

politika male entente.

Med nami in Jugoslavijo ni niti enega vprašanja, kjer bi zastopali nasprotno interese. Ravno tako moramo ugotoviti, da tudi z Romunijo ne obstojajo večja nasprotstva interesov. Ugotovitev tega dejstva utrjuje znova politiko male entente, in mi bi si pri tem želeli sodelovanja drugih držav. Morda bo kaj kmalu prišlo do sporazuma med Poljsko in Romunijo in potem med Poljsko in nami.

Glede položaja na Balkanu

veli minister dr. Beneš, naj se grško vprašanje reši v kakršnikoli obliki, češkoslovaške republike to ne zadeva, ker na tem ni direktno interesirana. Nato preide minister na razmerje do Bolgarije in izjavlja, da hoče vlada gospoda Stambolijskega Bolgarijo rešiti notranje krize. Stambolijskega smo radi videli v Pragi in mu pojasnili smernice naše politike. Pri tem stremi naša politika za tem, da se ne vmešavamo v bolgarske notranje zadeve.

Minister dr. Beneš je svoj eksponat o zunanje-političnem položaju češkoslovaške republike končal z ugotovitvijo, da hoče češkoslovaška vlada voditi politiko miru, pri tem pa mora paziti, da bo to mir demokratične in napredke. I.e tako se bodo razmere tudi doma konsolidirale.

Dobrovoljski vestnik.

d Celjski okrožni klub je izbral sledeči okrožni odbor: predsednik dr. Leopold Mastnak, tajnik Vladimir Batič, blagajnik Franjo Lah. Vsi dopisi naj se pošiljajo na predsednikov naslov: Celje, Gregorčičeva ulica št. 1. Klub zastopa začasno tudi dobrovoljske političnega okraja Slovenjgradec. Na sestanku se je pridružil pokretu, pobijati z največjo odločnostjo, vsak protinaroden in protidržaven poizkus notranjih sovražnikov našega ujedinjenja in svobode. Z ogorčenjem se je konstatiralo, da vlada v narodnih krogih še vedno prevelika popustljivost napram njim.

d Vodstvena seja društva jugoslov. dobrov. se vrši v nedeljo dne 6. februarja v Ljubljani. Ponovno opozarjamo, da pošljejo dobrovoljci vsakega politič-

nega okraja vsaj po enega zastopnika. Začetek seje ob desetih dopoldne. Odbor.

d Vselegionarski Sjezd v Pragi je v dneih 16. in 17. januarja vzbudil veliko zanimanje čehoslov. občinstva. Otvoril ga je predsednik bivšega Odeja. Njara Narodnega sveta v Rusiji dr. Pa. Tejdl. Sjezda se je udeležilo 480 legionarskih delegatov iz vseh pokrajin republike. Prisotno je bilo mnogo gostov, med njimi kot zastopniki vlade minister zunanjih del dr. Beneš, vojni minister general Husak in justični minister dr. Popelka. Predsednik republike Masaryk, ki je bil obljubil prisostvovati, se zaradi bolezni sheda ni mogel udeležiti, poslal pa je legionarjem krasnorečivo, globoko zamišljeno poslanico, ki jo je prečital na shodu justični minister. Minister je obljubil legionarjem v imenu vlade polno pomoč v vsakem oziru. Iz pozdravnega govora senatorja Klofača vredno je zabeležiti nekaj odstavkov. Rekel je legionarjem: Danes je končana prva vaša vloga, ki je bila vojaška. Sezdolite državo, a sedaj je vaša naloga, da prinesete v narod duh, ki bo to državo trajno ohranil. Legionarstvo ni nikdar bilo vojakovanje. Legionarstvo je pomenilo program in pomenilo je odločnost, ta program udelestiti. Legionarstvo je pomenilo demokracijo, ali nikdar demokracija pomeni svobodo, ali nikdar razpad, pred vsem pa je

pomenilo ljubezen k narodu, k državi, samostalnosti, za svobodo in napredek. Legionarstvo pa, ki je dosedaj pomenilo boj za narod, pomenja danes delo za narod. Vseh naših sil nam je treba, da ohranimo to, kar nam je modrost Masarykova in vaša državotvornost zgradila. — Pri nas dobrovoljci takli besed ne slišijo, nasprotno, predmet so nizkotnih napadov v izvestnih listih. Dosedanja organizacija dobrovoljcev na Češkoslovaškem je bila razdrobljena na posamezne organizacije. Vzrok so bila neenotna politična naziranja, razni početki in mesta formiranja, notranji spori itd. Najvažnejše velike organizacije so bile Jednota, Svaz, in Družina. Shod, kateri se po končni repatriaciji poslednjih legionarjev iz Sibirije lahko res naziva „vselegionarski“, je ta veliki nedostatek temeljito obsodil, in sprejeta je bila brez debate resolucija, v kateri se predlaga razpustitev dosedanjih organizacij in skupna organizacija vseh legionarjev brez razlike nazorov, strank, vstev in činov v enotnem „Svazu“ na podlagi demokratičnega vsenarodnega programa. Potek shoda je bil silno živahen. V vseh strokah in poljih, kot gospodarskih, državovrednih, socialnih, političnih, vojaških, obrtnih itd. bila je pripravljena ogromna množica predlogov, ki so se deloma rešili, deloma so pa puščeni v rešitev odboru.

Poziv.

Velik del našega naprednega visokošolskega dijaštva se nahaja v skrajno bednem stanju. Ponavljajo se slučaj, da morajo najbolj nadarjeni in marljivi dijak zapustiti visoko šolo in si iskati praktičnega poklica pred dovršitvijo svojih študij, da se morejo preživeti.

Narodna in socialna dolžnost imovitejših slojev je, da skrbje za gnetno pomoč našemu naraščaju in se ne odtegnejo žrtvam za napredno dijaštvo. Zato se obrača podpisana Jugoslovanska demokratska starešinska organizacija do napredne javnosti z vljudno prošnjo za pomoč. Vabimo posameznike, da pristopijo kot podporni člani z lemo članarino 24 kron ali pa se spomnijo z enkratnim večjim darilom dijaškega podpornega sklada. Prijave in naklonila naj blagovoljijo poslati na naslov blagajnika Antona Lovšeta, gimn. prof. v Ljubljani, Sodna ulica št. 6. —

Ljubljana, 25. januarja 1921.

Za odbor Jugoslovanske demokratske starešinske organizacije:

prof. Anton Lovše, l.r., tačasni blagajnik; dr. Pavel Pestotnik, l.r., tačasni predsednik.

Domače vesti.

Ljubljana, 28. januarja.

* Imenovanja v politični službi. Vladna tajnika Ludovik Klopčič pri okrajnem glavarstvu v Ljubljani in Oton Kette pri okrajnem glavarstvu v Kamniku sta imenovana za okrajna glavarja ad personam. Anton Najdič, revirni nadzornik varnostne straže v Mariboru, je imenovan za okrajnega nadzornika na sedanjem službenem mestu.

* Ana Dimnik f. V Trbovljah je umrla gostilničarka in posestnica gospa Ana Dimnik, znana v najširših narodnih krogih pod imenom „slovenska mati“. Bila je preprosta žena; tem večja je njena zasluga, da je v časih ko je v Trbovljah vladal popolnoma nemški duh, visoko dvigala prapor narodne zavesti in naprednega mišljenja. Z nezlomljivo energijo in vztrajno pridnostjo je sodelovala pri prvih poiskih narodne organizacije, glavne svoje moči pa je posvetila Ciril Metodovi družbi, katere neumorna podpornica in agitatorica je ostala do svoje smrti. Snovale je podružnice, sama je bila odbornica in pozneje dolgoletna pred-

sednica trboveljske ženske podružnice naše šolske družbe in ni je bilo menda glavne skupščine C. M., na katero bi ne bila prišla gospa Dimnikova. Njena posebna zasluga je, da je znala pridobivati za narodno stvar priproste ljudi. Vzgojila je v težkih razmerah celo vrsto vnetih narodnih delavk. Ko je bila v hišah trboveljskih purgarjev slovenska knjiga še redkost, si našel pri gospej Dimnikovi lepo slovensko knjižnico, ki je bila takorekoč vsakomur na razpolago, v njeni gostilni vse dobre slovenske liste. Kakor je v počelih narodnega probujenja v ožji domačiji delovala za slovensko zavest, tako je pokojnica pozneje z vneto širila jugoslovansko misel. Pogumna in odločna je ostala tudi v času vojne in ko je vse obupavalo, je slovenska mati trdno verovala v zmago narodnega ujedinjenja. Pred desetimi leti se je udeležila izleta slovenskih pevcev v Beogradu in spomin na lepe dni v takratni srbski prestolici je ostal neizbrisal. „Mi

FRANK HELLER:

Prigode gospoda Collina.

Roman.

(Prevod iz švedščine. F. J.)

Morda pa le ni slišala ničesar o meni, morda sem zanj res še odvetnik Collin iz Stockholma, s katerim je nekoč plesala pri konzulu Blochu? Sredi te plime misli so se njegove oči srečale z očmi gospodične Holtenove, ki so gledale nanj z nekakšnim začudenim smehljanjem. Saj ga je punca povabila, naj sede z njo k njeni mizi, in njene oči so ga pozivale, naj vendar odgovori. Nalaho je zarudel in odgovoril:

„Gospodična, najbolj neotesan možakar sem pod solncem. Toda naenkrat ste me predstavili za celih deset let nazaj in skoraj sem pozabil na samega sebe. Ali me res vabite k svoji mizi? Ali si res upate spraviti svoj ugled v nevarnost pri svojih znancih? Seveda pridem z Vami ..., toda odgovornost za vse morate prevzeti sami.“

„Samo pridite“, je odgovorila mirno in ga odpeljala k mizi, kjer so sedeli njeni znanci. Ravno tako neprijetiljeno ga je predstavila:

„Star prijatelj iz Švedske, gospod

Collin, — gospodična White, gospodična Armstrong, gospod Philpott.“

Filip se je nalaho priklonil, družba pri mizi še bolj nalaho. Sedel je, na tilnem smehljaje se. Če je bila gospodična Holtenova zanj nova in očarljiva, čudovita, gotovo ni si mogel trditvi nič sličnega o njenih znancih. Čim jih je videl, je Filip že spoznal tri tipe, obsojene, da žive po angleških običajnih boarding-hišah. Postarna koščena miss z dvema rdečima lisima na licih, — na lovu za možem. Majhna navika, fletkana, omejena in trmasta. Končno stari gospod, ki se razgovarja med vso večerjo o politiki, o borznih vprašanjih in o dnevnih skandalih z globokim poznanjem stvari, to spoznanje je pa prejel od „Daily News“ ali „Daily Mail“ od istega dne. V našem slučaju je gospodična White ločila moža, gospodična Armstrong je bila navika in gospod Philpott je takoj dal vsa pojasnila o svojem bistvu, ko je pričel razlagati o nepričakovanih svidenjih z različnih stališč. Razgovor je polagoma postal splošen in Filip se ga je udeleževal po najboljših močeh. Vendar pa si še ni priboril svojega duševnega ravnotežja. Naj je pripovedoval gospod Philpott o še tako čudovitih svidenjih ..., današnje je bilo le naj-

bolj čudovito, kar jih je Filip kedaj doživel ... Kdo je ta mlada Švedinja? Ali je res ta, za katero se izdaja? Ali je res mogoče, da ga je spoznala po tolikih letih? Res, da je Filip po svojem prihodu v London odložil vse preobleke in da je kazal svojo resnično zunanost. Toda vsakega ... in ni izključeno, da bi ... njegovi možgani so se vpraševali že tisočkrat in ponavljali vsa ta vprašanja, s katerimi se je bavil Filip zadnje četrt ure. Njegove oči so jo opazovale. Ali je to igralska umetnost, ki naj bi uspravala bedasto njegovo srce? Ta umetnost je pa že prav prvovrstna! Nobena poteza je ne izdaja, prav nič mu ne pove, da je on morda povsem nekaj drugega in ne samo slučajno v tujem mestu najdeni prijatelj izza davnih dni in ljub star znanec. Znanec izza mladih dni? „Vedno sem Vas imela v najboljšem spominu“? Filip se je nehote stresel. Seveda ne more biti to nič drugega, nego samo umetnost. Pa baš danes mu je morala priti na pot, ko je v družbi svojih misli obhajal spomin na nepopravljivo svojo prošlost in ko je dal pogrniti slavnostno mizo povabljenim sencam svoje mladosti! Hipno se mu je porodila misel. In vino veritas! Tako pravi, in vsekakor mu je večer z

njo vreden mnogo več, kakor ponižne pijače, ki jih ponuja Philpott svojim gostom. Dvignil je svojo čašo in izpregovoril z uljudno kretnjo:

„Moje dame in gospod Philpott, pripovedovali ste mi razne slučaje čudnih svidenij. Tudi sam sem doživel marsikaj sličnega in nisem se nadejal več svidenij, ki so me še čakala.“ (Pri tem se je pri sebi nasmejal, ko se je spomnil, na kakšne vste svidenij pravzaprav misli). Priznati morate, da je za razočaranega čenika kakor mene tem prijetnejše, če sreča po dolgem času tako dražestno znanako, kakor je gospodična Holtenova. Če ne boste nasprotni mojemu predlogu, gospoda moja, Vas res tako veseli, da ste našli stadan na kakršenkoli poseben način. Sam sem nameraval tu večerjati, ... ali Vas smem prositi, da ste moji gostje? Gospodična Holtenova, če Vas res tako veseli, da ste našli statega in ne pozabljenega prijatelja, kakor ste trdili ... obstal je in jo gledal vprašaje.

„Ali bi Vas bila sicer nagovorila pri Vaši mizi?“ je odgovorila švedski in nalaho dvignila obrvi. Za svojo osebo si je želel od nje nekoliko jasnejšega odgovora, toda naklonil se je in nadaljeval:

„... prosim Vas torej, da govo-

rite zame pri čestitih damah in gospodu Philpottu. Gotov sem si pa, da Vam bo uspelo, zato mi oprostite minuto, da se pogovorim z vrhnjim strežajem.“

Filip je izginil in se čez malo časa zopet povrnil k družbi, ki je brez vidnega odklavanja rada sprejela prijazno Filipovo vabilo. Očividno, si je mislil Filip, je hrana v njihovih boarding-hišah tako-le podobna oni, ki jo poznam tudi jaz še od prej. Kmalu na to je strežaj javil, da je večerja servirana, in Filip je spremlil svoje goste k rezervirani mizi.

Zopet si je ogledal svoje goste s tihim smehljanjem. Suhljata gospodična White je že začela nastavljanje svoje mreže in flirtati z njim s hokitično energijo. Navina miss Armstrong je pripravljala svoje poglede, gospod Philpott je pa pričel osiro kritizirati govor Lloyd Georgea v parlamentu prejšnjega popoldne. Sigrid Holten je kraljevala sredi te družbe kakor boginja, sigurna in brez zadrege. Če so se njeni pogledi križali s Filipovimi, se mu je nasmejala tako neprisiljeno in razumevajoče, da je njegovo srce za trenutek prestalo s svojim večnim opozarjanjem. Zvestejši bi njen pogled ne mogel biti niti če bi gledala svojega brata.

(Dalje prihodnjic.)

in Srbi smo eno", je ponavljala sto in stokrat v krogu svojih gostov v dobi, ko je bila ta trditve mnogim neznanima, mnogim neprijetna in tudi — opasna. Vest o njeni smrti bo razžalostila široke narodne kroge, njeno življenje ji zasigurovno blag spomin pri vseh, ki so jo poznali. V pokojnici je izgubil svojo skrbno mater odvotnik v Krškem dr. Ivan Dimnik. Pogreb v Trbovljah ob 3. popoldne.

* **Straž pred Bosanci** je prevzel Mariborsko "Stražo", ker ji je ljubljanski Dopsni urad sporočil vest, da pridejo v Maribor bosanski poštni uradniki. Ilega so seveda krivi samo ti nesrečni demokrat, ki hočejo slovenske uradnike premestiti v Bosno, Makedonijo in Albanijo, kjer jih bodo žive snedli srbski uporniki in Albanci. Znak skrajne pokvarjenosti je pa to, da je te napade napisala "Straža" takrat, ko so vsi listi že pojasnili, da je napadeno poročilo zagrešil ljubljanski Dopsni urad, ki je zamenjal poštnske z bosanskimi uradniki!

* **Nasilja na Koroškem** ne samo da ne prenehajo, temveč Nemci vsak dan bolj divjajo. Več zavednih Slovencev je bilo zadnje dni zopet napadenih, enega so Nemci v Sinči vasi hudo pretepli, orožniki pa ne samo, da napadenega Slovenca niso branili, temveč so ga še s puškinimi kopiti suvali, češ, Slovenca se sme pretepati, samo ubiti se ga ne sme!

* **Načrti koroških Nemcev.** Znan dr. Herbst je v svojem govoru meseca decembra lanskega leta v Pliberku izjavil: Mežiška dolina in sploh vse do Maribora bo še naše (nemško), pa če teče kri Nemci in nemščurju Pavliču v Sinči vasi pri Pliberku so Nemci pripeljali dva voza pušk in en voz streljiva, k Johanu Fenteju v Replje pa en voz pušk in streljivo. Ali je to oboroževanje v zvezi z izjavo dr. Herbst?

* **Novi okrajni šolski nadzorniki** za štajersko. Ministrstvo prosvete je zaročilo poverjenstvu za uk in bogočastje v Ljubljani, da mu predloži predloge za okrajne šolske nadzornike na bivšem štajerskem, katere je nepravilno imenoval bivši poverjenik Mrstovšek.

* **Organizacija ljudskega štetja.** Včeraj se je vršila pri deželni vladi v Ljubljani seja glavnega odbora za ljudsko štetje. Poverjenik Ribnikar je predložil odboru v odobritev vse dosedanje odredbe poverjenstva, ki se tičejo popisa ljudi in domače živine. Zdravstveni svetnik dr. Majer je predlagal, kako naj se vrši popisovanje v slučajih kužnih bolezni. Debatirali so se tudi o stoli kanonik Sušnik, inž. Mackovšek, sodni svetnik Munda in vodja statističnega urada Jug. Po končanem ljudskem štetju se bo glavni odbor zopet sestel, da pripravi popisni material za statistično direkcijo v Beogradu.

* **Iz Krškega** nam pišejo: Na tragičen način je kruta usoda iztrgala iz vrst krškega Sokola prezasluznega in nepozabnega nam člana, nadučitelja Draga Rumpreta. Ponesrečil se je na lovu dne 20. t.m. Strel iz puške prijatelja ga je zadell vsled nesrečnega slučaja in usoda je hotela, da ga je zadela samo ena sibra naravnost v srce. Umrl je vsled notranje izkrvavitve. Ranjki — komaj v 30. letu svoje starosti — je vse svoje moči posvetil zgolj obrok, Sokolstvu in osamosvojitvi kmetijskega stanu. Veličasten pogreb je pričel o njegovi priljubljenosti. Čisti je pomagal naš zrak plesnobe, boril se je za svobodo misli in čuta, žrtvoval se je za udejstvitev sokolske ideje. Ob Tvoji prezgodnji gomili, Drago, plačajo danes Tvoji neotlažljivi roditelji, Tvoji ljubeci Te bratje in vsi Tvoji Sokoli.

* **Poljudni zdravstveni spisi.** Da se poljudni zdravstveni spisi čim bolj razširijo med preprostim narodom in da bi bili zlasti delavskim slojem pristopnejši, je zdravstveni odsek sklenil, da se bode mesečnik "Zdravje" v bodoče tiskal v izdatno pomnoženi izdaji in da se bo večje število izvodov brezplačno pošiljalo delavskim organizacijam, ki naj bi jih delele med svoje člane. Načelstva delavskih organizacij se tem potom vabijo, da sporoče zdravstvenemu odseku število izvodov, ki jih žele brezplačno prejemati.

* **Stanovanjska higiena** v Trbovljah. Pokrajinski zdravstveni svet je v sporazumu z Zdravstvenim odsekom sklenil, da odpošlje posebno zdravniško komisijo v Trbovlje, proučevati higienične razmere tamšnjih delavskih stanovanj. Komisija ima nalogo, na podlagi lokalnih študij izdelati konkretne predloge za asanacijo trboveljskih delavskih stanovanj v higienem pogledu. Komisija se je danes odpeljala v Trbovlje. Člani komisije so: dr. Živo Lapažne, višji okrajni zdravnik, dr. E. Mayer, sanitetni referent, dr. J. Plečnik, vseučiliški profesor, in zastopnik delavstva ter celjskega okrajnega glavarstva.

* **Svetovna vojna.** Danes je izšla nova številka "Domovine", ljudskega demokratičnega tednika, z nadaljevanjem "Svetovne vojne". Ta poljudna, šaljiva pesem je opremljena s še bolj šaljivimi slikami, ki vzbujajo splošno pozornost. Kažejo nam popoln bankrot nekdanjih naših tlačiteljev. Njihovim preostalim prijateljem zato gotovo ne bodo všeč, tembolj pa bodo ugajale našim zavednim somišljenikom.

* **Nove 20dinarske novčance.** Finančno ministrstvo je pariski tvornici, ki izdeluje naše dinarske novčance, brzojavno naročilo, da kolikor mogoče pospeši izdelovanje 20dinarskih novčanic, ker se sedanji "oraci" zaradi številnih falzifikatov vzamejo takoj iz prometa. Tudi kronske novčance po 1, 2 in 10 kron se v najkrajšem času zamenjajo za kovan drobni dinarske veljave.

* **Nova stanovanjska naredba.** Kakor se zagreški "Riječi" poroča iz Beograda, se sestaneta jutri v ministrstvu za socialno politiko konferenca, na kateri se določi naredba o stanovanjih. Naredba stopi v veljavo s 1. majem t. l. Uredbe o nabavljenih zadrugah državnih uslužbencev in o zvezi nabavljalnih zadrug državnih uslužbencev, objavlja 9. številka "Uradnega lista" deželne vlade za Slovenijo, na kar opozarjamo zainteresirane.

* **Pegavica v Zagrebu.** Včeraj se je pojavil v Zagrebu nov slučaj pegavice. Za pogreb za nedolžno ženo, nekateri peki samovoljno povišali cene kruha, misleč, da bo odsek za vzdrževanje cen nove cene odobril. Odsek je imel danes sejo, na kateri je ostro obsodil samovoljno postopanje pekov in odklonil predlog za povišanje cen kruha. Proti vsem prizadetim pekom bo sedaj uvedeno sodno postopanje.

* **Stvo za notranje zadeve** je obvestilo zagreško zemaljsko vlado, da se morajo vsi na Madžarsko potujoči naši državljani pred odhodom javiti oblastim, da se bo kontrola olajšala.

* **Godbe za mariborski "Bergfest"** prepovedane. Vojaška oblast je prepovedala sodelovanje vojaške godbe na mariborskem "Bergfestu". Njenemu vzgledu je sledilo tudi načelstvo železniške delavnice, ki je prepovedalo sodelovanje tudi železničarski godbi.

* **Spremembe pri mariborskem okrožnem sodišču.** Sodni nadsvetnik dr. Kronvogel iz Sv. Lenarta je prevzel vodstvo okrajnega sodišča, dosedanjí vodja, svetnik dr. Mulej pa je dodeljen kazenskomu senatu. Namestnik državnega pravdnika dr. Lavrenčak je premeščen v Ljubljano, na njegovo mesto pa imenovan okrajni sodnik dr. Hojnik.

* **Alera dr. Bratkoviča.** Iz Celja nam poročajo: Kolikor nam je znano iz dosedanje preiskave, gre v zadevi doktor Bratkoviča, odvetnika iz Slovenjgradca, ki je že 14 dni v zaporih celjskega okrožnega sodišča skupno s svojim solitatorjem Zemljem in posestnikom Friderikom Karničnikom in Francom Lobejem, za goljufijo na škodo Franceta Pungerskega, ki je približno pred enim letom podedoval po svojem očetu Filipu Pungerskem premoženje, vredno okoli tri milijone kron. Ker pa je bil mladi Pungerske zelo zapravljiv, so imenovani izrabljali njegovo lahkomiselnost tako zelo, da bi postal lahko v kratkem času berač. Nadaljnji potek preiskave je še tajen in bomo o njem svoječasi poročali še obširneje.

* **Obsojen komunist.** Pred par dnevi je bil pred celjskim sodiščem komunist Franc Lehar, ki je dne 11. decembra z nožem zabodel v pljuča rudarja Alojzija Hribovskega, obsojen na 18 mesecev težke ječe.

* **Smrtna kosa v Celju.** Dne 25. t.m. je umrl v celjski javni bolnici 23letni trgovski sodnik Tomo Berglez za kožnimi, 66letna občinska reva Marija Kaša za sušico, 56letna dninarica Tezija Gorenjak za srčno napako. Dne 26. t.m. je umrla 67 letna prevzitarica Marija Padežnik vsled zabadlaja v trebuh. V Gaberju je umrla 74letna zasebnica Iv. Kovac vsled zoženja goltnika.

* **Iz tobačne tovarne** v Ljubljani. Kontrolor Peter Poleti-Kopešič tobačne tovarne v Ljubljani je imenovan za višjega kontrolorja v 8. činovnem razredu. Nadalje so v isti tovarni pomaknjeni poslovođa Franjo Gorjup iz 5. v 6. plačilno stopnjo, uradna sluga Blaž Podgornik iz 8. v 9. in Josip Keržan iz 7. v 8. plačilno stopnjo.

* **Zamenjava dvajsetdinarskih novčanic.** Tudi danes je bil na val na Narodno banko precej velik. Zamenjalo se je za preko milijon kron "oračev". Razmerje falzifikatov do pristnih novčanic se giblje okrog 1/100. Iz Maribora nam poročajo, da pritiskajo z dvajsetdinarskimi novčanicami zlasti iz Avstrije. Sum je upravičen, da je med temi mnogo falzifikatov. Kakor znano je bila na Dunaju glavna razpečevalnica lažnih novčanic, katere so najbrž tam tudi fabricirali.

* **Taksa za vidiranje** potnih listov v Italijo se ni zvišala, kakor so nam po-

grešno poročali iz Beograda. Ljubljanska kraljeva italijanska delegacija nam sporoča, da se tudi v bodoče plačuje za vizum 10 lir v zlatu od potnega lista enkrat na leto.

* **Popis živine** v Ljubljani. V zmislu razpisa deželne vlade za Slovenijo — poverjeništvu za kmetijstvo — z dne 18. januarja 1921., št. 232, se bo dne 31. januarja in 1. februarja 1921. popisovala v Ljubljani živina (konji, goveda, prašiči, ovce, koze, bivoli, osli, mežgi in perutnina), in sicer oba dneva od 8. do 14. ure Komisija za mesto samo bo poslovala v dvorani mestnega magistrata, na Barju in v Spodnji Šiški pa se bo popisovalo od hiše do hiše. Lastniki zgoraj omenjene živine se torej pozivljajo, da jo pridejo navedena dva dneva popisat na označeni kraj. Kdor bi navedel napačne podatke, li pa kaj zamočal, oziroma popisal živino prepozno, bo v zmislu obstoječih predpisov kaznovan.

* **Vojni aeroplani** v predpustni družbi. Danes opoldne je letal nad Ljubljano vojni aeroplan in razpisal letake za — predpustno prireditvev

* **Nepošteno blago.** Nekí Zid, visoke postave, govoreč nemščodunajsko narečje, je te dni po Ljubljani ponujal večjo množino zlatnine v vrednosti 16 tisoč kron. Zid, videč, da ljubljanski zlatarji niso pri volji nakupiti ponujene zlatnine, jo je prapročasto odkuril neznano kam.

* **st Vremensko poročilo z Bleda** dne 25. t.m.: Vreme južno, toplota jutraj ob 8. uri +5° C. Led na jezeru popolnoma izginil. Ako se vreme ne izpremeni in ne pritegne hud mráz, ni upati na drsalno tekmo določeno na 6. februarja.

* **Nesreča pri delu.** Delavec Josip Strašek si je v steklarni v Zagorju prečezal s steklom žilo odvodnico na desni roki, ko je brusil steklo. Prepeljati so ga morali v ljubljansko javno bolnico.

* **Okrađen dijak.** Jos. Glogovšek, dijak obrtne šole v Ljubljani, je bil na svojem stanovanju v Kolodvorski ulici popolnoma okrađen. Neznani tat, ki je prenočeval v njegovi bližini, mu je odnesel razno obleko, perilo in drugo imovino. Ubogi dijak trpi 4081 kron škodo. Tatu ne morejo izslediti.

* **Težavna aretacija.** V Sodni ulici je služila pri neki bogati družini služkinja, katero so ovadili policiji, da je kradla razne stvari. Sinoči bi jo bili imeli detektivni aretirati, toda služkinja se je zaprla in zabarikadirala v svojo malo sobo tik kuhinje. Hkratu je začela simulirati — zastupljanje. Danes jutraj so detektivni poklicali zdravnika dr. Lesjaka, ki je ugotovil, da je služkinja zelo zdrava. S težavo so jo spravili v zapore.

Predpust.

p. **Vsi na lovski ples,** ki se vrši na Svečnico dne 2. februarja, brez posebnega povabila, v vseh prostorih Narodnega doma. Ples bo posebnost prvo vrste. Igralo bo več godb v izvanredno učinkovito lovsko opremljenih dvoranah. Vstopnina samo 40 K, za zapri-sežene čuvaje 20 K. Ker se vrši na Svečnico popoldne občni zbor Slovenskega lovškega društva, imajo vsi člani polovično vožnjo po celi Sloveniji. Vozne listke naj vsi obdržijo, ker veljajo za vožnjo nazaj. Člani z dežele naj se udeležijo v posebno velikem številu in če le mogoče v narodnih nošah.

p. **Akademsko društvo jugoslovanskih tehnikov** v Ljubljani si dovoljuje tem potom izreči svojo najiskrenejšo zahvalo vsem velikodušnim darovalcem, ki so ob priliki tehniškega plesa pokazali svojo naklonjenost gorenjemu društvu in tako pripomogli do lepega gmoletnega uspeha. Odbor.

p. **Veliki pustni korzo.** "Slavčeva" maskarada se vrši na pustno nedeljo dne 6. februarja t. l. v veliki dvorani in stranskih prostorih hotela Union in ne v Narodnem domu, kakor je bilo prvotno pomotoma poročano. Ta prireditvev bo vsekarj ena izmed največjih te vrste v letošnjem predpustu. Naslov maskarade daje priliko za nastop raznovrstnim maskam in skupinam kakor tudi nemaskiranim; tako da bo imel vsak udeležene zabave dovolj.

Gospodarstvo

== **Nakladanje žita** v odprte vozeve. Ravnateljstvo držav. železnice v Zagrebu je razposlalo na podrejene organe strogo odredbo, da morajo od strank, ki nakladajo žito v odprte vozeve, brezpogojno zahtevati na tovrnem listu potrdilo, da je bilo blago železnici oddano na lastno odgovornost pošiljatelja. Južna železnica je tudi izjavila, da bo vse pošiljke žita brez take klavzule zavnila.

== **Ribarske razmere** v Sloveniji. Te dni se je mudila v Ljubljani komisija, poslana od ministrstva poljoprivrede, da prouči ribarske odnose v Sloveniji in nabere material za enotni državni okvirni ribarski zakon. V komisiji so se nahajali referent ribarstva v ministrstvu poljoprivrede, vseučiliški profesor Mihajlo Petrovič, profesor zagrebske biološke centrale dr. E. Rössler in inšpektor ministrstva poljoprivrede, Marko Mojsilović. Zglasili so se pri poverjenstvu za kmetijstvo in pri Kmetijski družbi, ki začasno vodi posle bivšega ribarskega odbora. Tu se je vršila daljša konferenca, ki kateri se je pritegnil tudi ribarski konzulent kmetijskega poverjenstva, za slovensko ribarstvo profesor I. Franke.

== **Upravni svet Obrtne banke** v Ljubljani je v svoji seji dne 15. januarja t. l. sklenil predlagati na izrednem obtem zboru, ki bo 12. februarja ob pol enajstih popoldne v dvorani mestnega magistrata ljubljanskega zvišanje delniške glavnice od 2.000.000 K na 5.000.000 K. P. n. delničarji naj se tega izrednega občnega zbora polnoštevilno udeležijo.

== **Fuzija parobrodskih družb.** Dubrovniška parobrodna družba ima dne 13. februarja v Dubrovniku občni zbor, ki bo sklenil likvidacijo družbe, in sicer zaradi fuzijoniranja z ostalimi jugoslovanskimi parobrodskimi društvi.

== **Država in borski rudnik.** Na predlog ministra za šume in rude prevzema država 20.000 delnic znamenitega borskega rudnika v Srbiji, ki daje baker. Podjetje je večinoma v francoskih rokah.

== **Ponesrečena fuzija lesnih družb.** Pred par dnevi smo poročali, da se vrše pogajanja za fuzije lesnih tvrdk Bothe & Ermann in Prpić s Slavonijo, zaradi česar so delnice slednje znatno poskočile. Pogajanja so se razbila, ker znaša diferenca v ponudbah 10 milijonov kron.

== **Trgovska konkurenca** v Dalmaciji in Bosni. Češkoslovaška strojna industrija si je v znatni meri zagotovila odjemališča v Bosni in Dalmaciji za svoje stroje. Ker pa rabijo te dežele posebne vrste gospodarskih strojev in orodja, katerih češkoslovaška industrija ne proizvaja, zato je silila v te zemlje nemška konkurenca. Kakor pa se čuje, so češkoslovaški industriji sklenili proizvajati tudi za Dalmacijo in Bosno uporabljive stroje in orodje, da si zagotovijo to tržišče.

== **Izvoz naših lesnih produktov.** Italijanska "Era Nuova" piše o izvoznih možnostih naše lesne industrije. Po informacijah tega lista more naša žava letno izvoziti preko 4 milijone kubičnih metrov raznega lesa v vrednosti 1½ milijarde dinarjev.

== **Naša trgovinska bilanca.** V prvih šestih mesecih leta 1920. je znašal izvoz iz naše države 465.086.161 dinarjev, kar pomeni mesečno približno 77 in pol milijona dinarjev. V septembra leta 1920. se je izvoz povzdignil na 109 milijonov dinarjev. Celotni izvoz v prvih devetih mesecih je dosegel vrednost 710 milijonov dinarjev, uvoz pa 2 milijardi in 500 milijonov dinarjev. V tem času je bila naša trgovinska bilanca znatno pasivna. V daljših mesecih se je izvoz dvignil tako, da je do konca novembra dosegel vrednost 1 milijarde in 92 milijonov dinarjev. S tem smo znatno zboljšali pasivnost naše trgovinske bilance.

== **Praga-Brežice-Novo mesto-Brod.** V ministrstvu za promet je bil stavljen predlog za zgradbo železniške proge Brežice-Novo mesto-Brod. Minister je obljubil, storiť vse, da se ta važen projekt v kratkem uresniči.

== **Cena lesa pada.** V Novi Gradiški se je vršila licitacija dveh gozdnih parcel s hrastovino in občinski imovine. Parcela Radinje je bila cenjena na 6.680.000 kron, prodana pa je bila za 7.360.000 kron. Naški industriji drva. Parcelo Migalovci, ki je bila cenjena na 1.699.500 kron, je kupila tvrdka Slavetskija za 1.481.000 kron. Izkupiček je znatno manjši, kakor je bil pri prejšnjih podobnih dražbah.

== **Dalmatinsko olje.** Iz Splita nam poročajo: Lani je oljka v Dalmaciji tako obilno obrodila kakor redkokdaj v prejšnjih letih. Ravno te dni se dovrši delo v zadrugah za izdelovanje olja. Letošnje olje je izborne kakovosti. Pridelalo se ga je toliko, da ga preko domače potrebe ostane nad 100 vagonov za izvoz. Cena je določena na 10 do 12 dinarjev za kilogram.

== **Gospodarska pomoč ameriški Jugoslovani.** Naši izseljenci hočejo težko prisluženi dolarji gospodariti osvobodjeni domovini v korist. V Clevelandu so ustanovili delniško družbo z glavnico en milijon dolarjev za izdelovanje stavbnega materiala, za zidavo hiš po najnovejših ameriških tehničnih metodah in za izdelavo vseh modernih poljedelskih strojev ameriškega tipa. Delničarji so zlasti mali ljudje, ki bodo večinoma sami tudi delavci, delavski nadzorniki, obratovodje itd. Družba namerava prenesti svoje delovanje v Jugoslavijo in v Zagrebu ustanoviti svojo centralo. V kratkem prišpejo posebni delegati v Zagreb in Beograd, da se pogajajo z vlado o načinu realizacije tega velepoteznega načrta. Ustanovitelji imajo namen, postaviti tovarno za tovarno, da se v kratkem v Jugoslaviji razvije nova industrijska mesta. Najbolj reflektirano društvo na okolico Karlovca in Siska, Upamo, da bo naša vlada razumela veliko važnost tega načrta in da ne bo delala težkoč ljudem, ki hočejo v jugoslovansko industrijo prinesiti ameriškansko energijo in praktičnost.

Borza 28. januarja

Zagreb, devize: Berlin 259 do 262, Bukarešt 203, Milan 530 do 532, London 545 do 550, Newyork 136 do 140, Praga 194 do 197, Švica 2200 do 2275, Dunaj 23,75 do 24,50, Pariz 1025 do 1035. Valute: dolar 137 do 138,50, avstr. krone 24 do 24,50, rubl 65 do 67, češke krone 175 do 185, funti 535, napoleonidori 470 do 474, marke 240 do 248, leji 202 do 204, lire 515 do 520.

	denar	blago
Trg. obrt. banka	380	
Janka Brod na Savi	272	275
Jadranska banka	1800	
Jugoslovanska banka	585	589
Narodna banka	645	650
Hrv. eskomptna	1520	1530
Rečka pučka	460	480
Slavonija	1170	1200
Gutman	1400	1480
Praštrediona	9225	9375
Narodna šumska ind.	765	775
Dubrovačko parobr. dr.	6000	
Srpska banka	725	735
Ljubljanska kred. banka	900	916
Goranin	750	800
Eksplatacija drva	1675	
Poljedelska banka	106	108

Beograd, valute: funti 134 do 137, iranki 250 do 252, dolarji 35,30 do 35,50, lire 132 do 134, leji 51 do 51,50, češke krone 46 do 47, marke 62,50 do 63, napoleonidori 118,50 do 120, avstr. krone 6 do 6,30. Devize: London 138 do 140, Pariz 257 do 260, Zeneva 560 do 567, Solun 270, Rim 132 do 134, Praga 48 do 48,50, Berlin 64,25 do 64,75, Dunaj 6,10 do 6,15.

Dunaj, devize: Zagreb 428 do 432, Berlin 1092 do 1098, Budimpešta 122 do 124, Bukarešta 80 do 90, London 2400 do 2420, Milan 2315 do 2335, Newyork 626 do 630, Pariz 4450 do 4490, Praga 836 do 842, Sofija 785 do 795, Varšava 81,50 do 83,50, Črna riha 9875 do 9925. Valute: Dolar 623 do 627, franc. iranki 4425 do 4465, švicar. iranki 9825 do 9875, češkoslov. krone 837 do 843, ogrske krone 122,50 do 124,50, leji 882,50, levi 1091 do 1097, poljske marke 85,25 do 87,25, funti 2390 do 2410, Romanov rubel 317 do 323.

Avstr. kronska renta	9940
majska renta	9936
Ogrska kronska	210
V. avstrijsko vojno pos.	82
Turške srečke	3508
Kreditni zavod za trg. in ind.	1900
Anglobanka	1142
Bankverein	1172
Länderbank	
Avstro-Ogrska banka	4930
Bosanska zemaljska banka	1350
Zivnostenska banka	3830
Državne železnice	4290
Južna železnica	3550
Alpine-Montan	5580
Praska železna industr.	18000
Leykam. papirnica	6975
Trboveljska premogokopn.	4344
Kranjska železn. industr.	3360

Praga, devize: Beograd 206 do 208, Berlin 127,25 do 128,75, Bukarešta 106,25 do 107,75, Sofija 95 do 96,50, Zürich 1158,50 do 1161,50, Milan 270 do 288, Newyork 73 do 74, Dunaj 1180 do 1280, Zagreb 51,25 do 52,25, Varšava 9,625 do 10,625, Budimpešta 14,50 do 15,50. Valute: jugoslovanske funti 197 do 199, marke 127,50 do 128,75, leji 106,25 do 107,75, levi 90,75 do 91,75, švic. iranki 1153,50 do 1156,50, italijanske lire 272 do 275, francoski franki 520,50 do 523,50, funti 284 do 286, dolarji 72 do 73, avstrijske žigosane krone 11,80 do 12,80, poljske marke 8,625 do 9,625.

Lastnik in izdajatelj
Konzorcij "Jutra".
Odgovorni urednik Mit. E. Jelenč.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani Stritarjeva ulica št. 2

250 52-1

Podružnice v Splitu, Celoveu, Trstu, Sarajevu, Gorici, Celju, Mariboru, Borovljah, Ptuj in Brežicah.

Delniška glavica

K 50.000.000.—

Rezerve okrog K 45.000.000.—

Se priporoča za vse v njeno stroko spadajoče posle.

Prodaja srečke razredne loterije.

Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev, valut in dovoljuje

vsakovrstne kredite.

Cekovni račun v Ljubljani št. 10.509.

Brzjavni naslov: Banka Ljubljana.

Telefon št. 261 in 413.

Riž, sveže vino, prazne sode nudi najceneje Fr. Siro, Kranj. 231 90-10

Kmetovalci, pozor!

Neverjetne uspehe dosežete pri prasičih, govedih itd., ako primešate kmeti redni prašek REDIN lekarnarja 838 Pločnikova v Ljubljani, 25 3A

Več luksuznih avtomobilov

znanih znamk je na prodaj, kakor tudi prekušana Bosnapasta proti trtni peronospori, priporoča a po tisočih vinogradih p-estnikih, posebno pa še od Trentinskega gospodarskega društva

Interesentje naj se obrnejo oseb ali sime o do redništva „Jutra“ pod šifro „Pola“. 264 3-3

Iščo se

prometnem kraju pri fari, trgu ali mestu

trgovina z gostilno

ali brez nje, ali za to sposobni prostori za nakup ali v najem.

Jenjene ponudbe na upravo „Jutra“ pod „Resno 49“. 264 3-2

ČEVLI

sa delajo in na drobno, vse vrste moški, ženski in otroški, delavski kakor tudi najfinjši vseh vrst po najnižjih dnevnik cenah se dobijo pri znani trdki

ALEKSANDER BLAT, Ljubljana, Sv. Petra cesta 28.

Tudi se pošilja po povzetju po vsem kraljestvu.

Dame, gospodje!

Ako želite biti elegantno oblečeni, naročite si pri meni 5 3-8

Union Tailor of America

Josip Gregorin

Ljubljana, Trnovska ul. 19.

ERJAVEC & TURK

trgovina z železnino

„pri Zlati lopati“ (prej Hämerschmidt) Ljubljana, Valvazorjev trg št. 7 147 nasproti križevniške cerkve. 26-20

Gradbeno podjetje

ing. Dukić in drug

Ljubljana, Resljeva cesta 9

se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela. 416 30-17

Kdor hoče kaj prodati

Kdor hoče kaj kupiti

Kdor išče službe itd.

— inseriraj v „Jutra“

Njiva

(revija za gospodarstvo, politiko, prosveto in javno življenje)

prične izhajati 1. februarja.

Letno 20 številčk po poldrugo polo (24 strani)

Za naročnike „Jutra“ stane „Njiva“ letno 60 K

za druge naročnike letno 120 K, na krajšo dobo sorazmerno.

Posamezne številčke po 8 K.

Naroča se pri upravi „Jutra“, Sodna ulica št. 6.

Avstrijski bankrot.

(Slika iz poučne pesmi „Svetovna vojna“, ki izhaja v „Domovini“.)

Jadranska montanska družba

Brzjavni: „Montana“ d. z o. z. Telefon št. 9.

Ljubljana, Zvonarska ulica 5 (J)

Prodaja in kupuje Vse vrste kovin, rudnin in kemikalij ter vse industrijske izdelke, spadajoče v rudarsko, fužinarsko in kemijsko stroko. Import. 92 26-23 Eksport.

RUDOLF PEVEC

trgovec v Mozirju

naznanjam, da sem otvoril svojo podružnico v Beški v Sremu v bližini Beograda in Novoga sada ter bom mogel najkulantneje ter po najnižji dnevni ceni postreči vso Slovenijo s pšenico, koruzo, ječmenom, ovsem, vsakovrstno moko, slanino, mastjo, svinjami, s karlovaškim in banatskim vinom. Naročila naj se pošiljajo neravnost na trdiko Rudolf Pevco v Beški v Sremu. — Brzjavni: Pevco, Beška-Srem.

Nakupoval bom direktno od kmetov ter bom mogel konkurirati s vsako drugo trdiko. Obenem se bodo tamkaj prodajale deske, les in drogl. Slovencem se bodo brezplačno dajale eventualne informacije.

Za mnogobrojna naročila se priporoča

585 26-13

Rudolf Pevco.

Vestne raznašalce, oziroma raznašalke

za novo ustanovljene okraje sprejme takoj

uprava „Jutra“, Sodna ulica št. 6.

Nove knjige!

Nove knjige!

SIMON JENKO, Zbrani spisi.

Uredil dr. Joža Glonar. Cena K 42.—, po pošti K 260 več.

Anatole France, Pingvinski otok.

Roman. Broš. K 42.—, vez. K 52.—, po pošti K 240 več.

Čika Jova-Gradnik, Kalamandarija.

Pesmi za otroke. Vez. K 16.—, po pošti K 140 več. 209 4

Naročila na Tiskovno zadrugo v Ljubljani, Sodna ulica št. 6.

Gramofone, plošče, godbene avtomate, igle, peresa, posamezne dele

edino pri trdki 562 48-8

A. RASBERGER

Ljubljana, Sodna ulica 5.

Mehanična delavnica za vsa popravila in druge precizne mehanike.

Kdor hoče imeti res s pristnim blagom prepletkano hišo, pohištvo in lakiranje raznih „koles“ v peči, naj se obrne na trdiko

stavbni in pohištveni pleskar in ličar

Tone Malgaj, Ljubljana, Kolodvorska ulica 6.

Naročajte

Ljubljanski Zvon

letnik 1921.

Ljubljanski Zvon je najstarejši in najboljši slovenski leposlovni mesečnik. Novi letnik bo prinašal celo vrsto povesti in člankov, ki bodo zanimali vsakogar. Izide v popolnoma novi opremi.

206 11

Celoletna naročnina znaša 180 K, polletna 90 K, četrtletna 45 K. Izhaja vsak mesec.

Upravništvo Ljubljanskega Zvona Ljubljana, Sodna ulica 6.

Pivovarna „UNION“ Ljubljana-Spodnja Šiška

Telefon št. 311. Brzjavni naslov: Pivovarna, Ljubljana.

priporoča svoje izborno pivo v sodih in steklenicah. Dobe se tudi tropine in sladna cime, ki so kot živinska piča zelo priporočljive. 43 52-23

: Jadranska banka :

sprejema vloge na hranilne knjižice, žiro in druge vloge pod najugodnejšimi pogoji. Prevzema vse bančne posle pod najugodnejšimi pogoji.

Beograd, Celje, Dubrovnik, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metković, Opatica, Sarajevo, Split, Sibenik, Zadar, Zagreb, Zrst, Wien.

9 32-22

Poslovne zveze z vsemi večjimi kraji v tu- in inozemstvu.